

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2015/16. ORSZÁGOS DÖNTŐ 10. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mely szakkifejezések kapcsolódnak az ókori görög színházhoz/drámához?
(A) *prologosz* (B) *szkéné* (C) *sztaszimon*
(D) *kothornosz* (E) *orkhésztra*
- Sok **nyelv**vel kapcsolatos szólásunk, közmondásunk van. Ezek közül idézünk ötöt, de hiányosan. Melyik jelenti azt, hogy *valaki fölöslegesen fecseg*?
(A) A NY L _ _ E _ _ SZ (B) A NY _ _ É _ _ O T T A
(C) É _ S A NY _ V _ (D) H _ _ NY _ _ E _ _ SZ L
(E) _ NY _ V _ _ K SZ R L _
- Jelöljétek be a személyes névmásokat!
(A) *annak* (B) *téged* (C) *akit* (D) *bennünk* (E) *rólam*
- Mely hónapnevek erednek egy római isten/istennő vagy történelmi személy nevéből?
(A) *január* (B) *június* (C) *július* (D) *október* (E) *december*
- Az alábbi anagrammákból magyar írók, költők nevét lehet kirakni. Kik harcoltak közülük fegyveresen is a törökök ellen?
(A) TÁN PIROS FEDŐ (B) KI SZÓL MI NYÍR
(C) INSTABIL LÁBAS (D) ZSENI BÁR DE NYELI
(E) OLY VAK MOHÁCSI INTÉZI
- Virágok neveit soroltuk fel. Mely sorok adnak ki egy szabályos hexametert?
(A) *orgona, nárcisz, rózsza, pipacs, liliom, kikerics, lonc*
(B) *lótusz, jácint, jázmin, frézia, fukszia, zsálya*
(C) *szákszorszép, tulipán, gerbera, tátika, ibolya*
(D) *szegfű, hérics, dália, estike, árnik, mályva*
(E) *pázsitszegfű, tündérrózsza, levendula, kála*
- Petőfi versének (és Shakespeare egyik színművének) a címe: *Szeget szeggel*. Mít jelent e szólás?
(A) *szegről-végről* (B) *kutyaharapást szőrével*
(C) *jótett helyébe jót várj!* (D) *szöveget üt a fejébe*
(E) *a bántást hasonló bántással viszonozzák*

- Milyen rím található *A walesi bárdok* című ballada alábbi versszakában?
„*Vadat és halat, s mi jó falat*
Szem-szájnak ingere,
Sürgő csoport, száz szolgál hord,
Hogy nézni is tereh”
(A) *betűrím* (B) *keresztrím* (C) *ölelkező rím* (D) *félrím* (E) *belső rím*
- Mely szavak tartalmazznak csak ajakréses magánhangzókat?
(A) *üzenet* (B) *szívélyes* (C) *virág* (D) *leány* (E) *csöndes*
- Mely meghatározás jelenthet olyan szót, amely a mássalhangzók közül kizárólag c betűt tartalmaz?
(A) *űrmérték* (B) *holmi* (C) *uzsgyi!* (D) *karó* (E) *sertés*
- A magyar irodalmi alkotásokban hagyományosan mely kifejezések vonatkozhatnak a törökökre?
(A) *ottomán* (B) *gyaur* (C) *Osszián* (D) *oszmán* (E) *muszka*
- Tóth Árpád *Szent nyomorék, riadj!* című verséből idézünk. Mely szavak lehetnek az idézet valamelyik szavának szinonimái?
„*Ó, hol vagy Isten, hajdani hős Hadúr,*
Kit felcifrázott diccsel a dőre gög?
Avitt mentédben, agg szakállal
Merre borongsz aluvó egekben?”
(A) *ócska* (B) *dölyf* (C) *glória* (D) *dolmány* (E) *balgatag*
- Kik vették ki a részüket a Biblia magyar nyelvre való fordításából?
(A) *Janus Pannonius* (B) *Sylvester János* (C) *Anonymus*
(D) *Károli Gáspár* (E) *Kézai Simon*

A következő feladatot a válaszlap kijelölt helyén oldjátok meg!

- Egyik jeles költőnkől közöltünk egy híres idézetet titkosírással. Fejtsétek meg!

CSCDCKCK, CDBGARAUCKCK, CJCDATCDCLBHBKCK: CK CD
CSCDBZCD BPADCRATCP ASCPATBFBG!